

Ad: Súdna rada nemôže umlčať Roberta Rotha

Martin Bezák

Autor je členom Súdnej rady Slovenskej republiky

So záujmom som si prečítal článok šéfredaktorka Denníka N Matúša Kostolného s názvom [Súdna rada nemôže umlčať Roberta Rotha](#) a musel som konštatovať, že má pravdu. Súdna rada naozaj nemôže umlčať Roberta Rotha, ani žiadnu inú osobu. V pôsobnosti Súdnej rady, ani žiadneho iného štátneho orgánu, nie je umlčovanie občanov a Súdna rada, ani žiadny iný štátny orgán, na to, nakoniec, ani nemá prostriedky. Ide o skutočnosť, ktorá je všeobecne známa. Počudoval som sa preto, prečo pán Kostolný považuje za nevyhnutné konštatovať takúto notoriету. Po prečítaní jeho článku som to zistil.

Ako to vyplýva z dotknutého článku, pán Kostolný si uvedomuje, že Súdna rada nemá právomoc ani prostriedky, ktorými by mohla kohokoľvek umlčať. Napriek tomu sa však snaží v čitateľoch vzbudiť dojem, že tak Súdna rada robí, keď „zastrašuje ľudí“, „prekrucuje pravdu“, „obmedzuje slobodu slova“, „vyhráža sa“ a „zakazuje verejnú diskusiu o spravodlivosti na Slovensku“. Samozrejme, to všetko pán šéfredaktor robí objektívne, za zachovania všetkých etických štandardov novinárskej práce, keď priamo vo svojom článku otvorene prizná, že sám považuje Súdnu radu v jej súčasnom zložení za „hanbu“ a „najväčšie ohrozenie sudcovského stavu“.

Dojmy nie sú pojmy

Jedna vec je, ako pán Kostolný interpretuje skutočnosť čitateľovi. Druhá vec je, aká skutočnosť je. Poďme si preto zodpovedať otázku, na základe akých skutočností založil pán Kostolný svoj záver o tom, že Súdna rada v súčasnom zložení zastrašuje ľudí, prekrucuje pravdu a zakazuje verejnú diskusiu o spravodlivosti na Slovensku. Pre účely tohto článku pritom pomineme ad hominem útoky pána Kostolného na Súdnu radu a jej členov, keďže tie nemajú so skutočnými argumentmi nič spoločného.

Súdna rada, ako orgán, ktorý obmedzuje verejnú diskusiu o spravodlivosti na Slovensku

Šéfredaktor Kostolný vo svojom článku konštatuje, že Súdna rada považuje za útok na sudcu či sudkyňu akúkoľvek kritiku, ktorá sa jej nepáči. Podľa jeho názoru je zjavné, že Súdna rada by chcela, aby sa sudcovia a sudkyne nekritizovali a ľudia sa pred nimi iba v strachu klaňali. Tento svoj záver odôvodnil pán Kostolný uznesením, ktorým Súdna rada odmietla jeho verbálny útok na sudkyňu Vieru Hadrbulcovú, a uznesením, ktorým Súdna rada odmietla verbálny útok Roberta Rotha na sudcu Petra Pulmana. Čo však pán Kostolný opomenul čitateľovi uviesť, že v [jednom](#) aj [druhom](#) zmienenom uznesení Súdna rada výslovne konštatuje, že odborná a vecná kritika rozhodnutí súdov je prípustná. A ja dodávam, že aj žiadúca. O takúto vecnú a odbornú kritiku však nešlo ani v prípade vyjadrení pána Kostolného na adresu sudkyne Viery Hadrbulcovej v článku s názvom [Ak budú súdy chrániť fašistov, my budeme chrániť pravdu a spravodlivosť](#), ani v prípade verejného vyjadrenia pána Rotha na adresu sudcu Pulmana.

Ani Matúš Kostolný, ani Róbert Roth odborne a vecne nekritizovali rozhodnutie menovaných sudcov, ale verbálne útočili priamo na ich osoby a bez akýchkoľvek dôkazov spochybňovali ich mravnú integritu, nezávislosť a nestrannosť. Pán Kostolný označil sudkyňu Hadrbulcovú za osobu, ktorá sa pridala k vláde v znásilňovaní spravodlivosti, chráni extrémistu a chce Denníku N zavrieť ústa. Pán Roth zas označil sudcu Pulmana za osobu, ktorá bola niekým poslaná, aby vybavila preventívnu väzbu pre Bombica. Kde sa v týchto výrokoch skrýva odborná a vecná kritika súdnych rozhodnutí? Nevedno.

Kolega zo Súdnej rady Peter Šamko pritom pri prerokúvaní návrhu uznesenia k výrokom Matúša Kostolného [poukázal na to](#), že rozhodnutie sudkyne Hadrbulcovej [podrobil v Denníku N odbornej a vecnej kritike](#) napríklad bývalý predseda Súdnej rady Ján Mazák. Nič preto nebránilo, aby tak urobil aj šéfredaktor tohto denníka, pán Kostolný, alebo ktorákoľvek iná osoba.

Nie je preto pravdivé tvrdenie pána Kostolného, že Súdna rada obmedzuje alebo priamo zakazuje verejnú diskusiu o spravodlivosti na Slovensku a chce, aby boli sudcovia nekritizovateľní. Naopak, Súdna rada víta každú verejnú diskusiu o súdnictve, pokiaľ je odborná a vecná. Zároveň platí, že Súdna rada je povinná odmietnuť ad hominem útoky na sudcov, inak by bola iba iluzórnym strážcom sudcovskej legitimity a neplnila by si svoju základnú úlohu, ktorá jej bola zverená Ústavou. Súdna rada je tak povinná urobiť aj s vedomím, že jej jednotliví členovia sa následne rovnako stanú predmetom mediálnych útokov a verejného lynču.

Ak teda Súdna rada odmietla také výroky novinára a umelca, ktorých podstatou boli ničím nepodložené tvrdenia, že sudcovia v spolupráci s vládou znásilňovali spravodlivosť a vybavovali obvineným, aby neboli vzatí do väzby, nikoho nezastražovala, len si dôsledne plnila svoju ústavnú povinnosť ochraňovať legitimitu súdnej moci. Súdna rada je tak povinná urobiť o to viac v prípade, ak ide výroky, ktoré sú podľa ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít spôsobilé vážnym spôsobom zasiahnuť do profesionálnej cti sudcu (pozri napr. rozhodnutia [tu](#) alebo [tu](#)), alebo dokonca naplniť objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu ohovárania (pozri napr. rozhodnutia [tu](#), [tu](#) alebo [tu](#)).

Pán Roth si nakoniec sám uvedomil, že pri svojom verejnom vystúpení zrejme nezvolil tie najvhodnejšie slová, keď Súdnej rade doručil [email](#), v ktorom uviedol, že ho mrzí, ak sa jeho prejav dotkol sudcu Pulmana alebo sudcovského stavu. U pána Kostolného, bohužiaľ, k takémuto uvedomeniu nedošlo. Veľkosť človeka sa pozná aj podľa toho, či si vie priznať vlastnú chybu.

Súdna rada, ako orgán, ktorý kritizuje len vybrané osoby

Šéfredaktor Kostolný ďalej vo svojom článku konštatuje, že Súdna rada sa v súčasnom zložení vyjadruje iba vtedy, keď si niekto dovoľí kritizovať „zvláštne“ rozhodnutia súdov. Mlčí však, keď sú sudcovia „prichytení pri korupcii“, alebo vtedy, keď na sudcov útočí Robert Fico. Jednoducho povedané, pán Kostolný čitateľa presviedča, že Súdna rada používa pri svojom rozhodovaní dvojaký meter. Ani toto konštatovanie pána Kostolného nemá so skutočnosťou nič spoločné. Je pritom zarážajúce, že pán šéfredaktor nepovažuje za potrebné predložiť čitateľovi akýkoľvek príklad rozhodovania Súdnej rady, ktorý by takéto jeho závažné tvrdenie preukazoval.

Ak pán Kostolný poukazuje na vyjadrenia Róberta Fica k sudcovi Najvyššieho súdu Jurajovi Klimentovi, opäť opomenul čitateľovi uviesť, že na ich základe Súdna rada, na návrh kolegu Mariána Fečíka, ešte v apríli 2024 prijala [uznesenie](#), ktorým jednoznačne odsúdila osobné útoky predstaviteľov výkonnej a zákonodarnej moci a iných verejných činiteľov na sudcov pre ich rozhodovaciu činnosť a znovu pripomenula, že akceptovať možno iba odbornú a vecnú kritiku súdnych rozhodnutí. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že vtedajší predseda Súdnej rady Ján Mazák [navrhoval](#), aby sa Róbert Fico verejne ospravedlnil sudcovi Jurajovi Klimentovi za [výrok](#), podľa ktorého bol advokát Marek Para vo väzbe na základe rozhodnutia senátu Juraja Klimenta, ktoré Ústavný súd označil za protiústavné, pričom senát Juraja Klimenta vydal viacero ďalších takýchto protiústavných rozhodnutí.

Ján Mazák tak urobil napriek tomu, že bol v tejto veci v konflikte záujmov (pred podaním predmetného návrhu sa verejne vyjadril, že sudca Juraj Kliment je jeho priateľ), Súdna rada nemá právomoc ukladať povinnosť osobám ospravedlniť sa a výrok Róberta Fica o neústavnosti rozhodnutí senátu Juraja Klimenta vo veci advokáta Mareka Paru a ďalších obvinených bol pravdivý. Na zasadnutí Súdnej rady som [poukázal](#) na konkrétne, zdôrazňujem, právoplatné nálezy, ktorými Ústavný súd konštatoval porušenie základných práv obvinených senátom Juraja Klimenta. Vo veci advokáta Mareka Paru išlo konkrétne o nález Ústavného súdu I. ÚS 74/2023 a vo veciach ďalších obvinených o nálezy Ústavného súdu II. ÚS 428/2020, I. ÚS 32/2021, III. ÚS 39/2021 a II. ÚS 300/2021 (všetky nálezy sú dostupné [tu](#)). Ústavný súd v týchto nálezoch konštatoval porušenie základných práv obvinených na osobnú slobodu a zákonného sudcu a viackrát tiež zdôraznil, že pochybnosti o nestrannosti sudcu Juraja Klimenta sú takej povahy, že môžu viesť až k strate dôvery občanov v spravodlivosť.

Pán šéfredaktor tiež opomenul čitateľovi uviesť, že Súdna rada v januári tohto roka [uznesením](#) odmietla verbálny útok Štefana Harabina na sudcov Krajského súdu v Bratislave. Jeho pozornosti uniklo aj to, že ešte v čase, keď Súdnej rade predsedal Ján Mazák, chceli viacerí jej členovia, vrátane autora tohto článku, odmietnuť verbálny útok ministra vnútra Matúša Šutaja Eštoka na sudcu Michala Kubiša. [Návrh tohto uznesenia](#) nebol Súdnou radou schválený, pretože nezískal väčšinu hlasov všetkých členov Súdnej rady, keď zaň nezahlasoval napríklad Ján Mazák. Na základe návrhu tohto uznesenia mala totiž Súdna rada, za použitia rovnakého metra, odmietnuť aj verbálny útok advokáta Petra Kubinu na sudkyňu Máriu Petruškovú. Uznesenie s takýmto obsahom však zjavne nebolo Jánovi Mazákovi po vôli.

Ak má teda pán Kostolný skutočný záujem posudzovať, za akého zloženia mala Súdna rada tendencie používať na sudcov dvojaký meter, mohol by sa v niektorom zo svojich budúcich článkov povenovať činnosti Súdnej rady v časoch, keď jej predsedal Ján Mazák a zasadali v nej politickí nominanti súčasnej opozície. Nie je to totiž Súdna rada v súčasnom zložení, ktorá používa pri posudzovaní útokov na sudcov dvojaký meter. Tento môj záver nie len mojim dojmom. Opieram ho o konkrétne prípady, ktoré som podrobne rozviedol vyššie.

Súdna rada, ako ohrozenie sudcovského stavu, s ktorým je potrebné sa vysporiadať

Článok šéfredaktora Kostolného z vyššie uvedených dôvodov nemožno považovať za vecnú kritiku činnosti Súdnej rady, ktorá by mala relevantný skutkový základ. Je zrejmé, že sa ho osobne dotklo, keď Súdna rada odmietla jeho verbálny útok na sudkyňu Vieru Hadrbulcovú, a odmietnutie obdobného útoku Roberta Rotha na sudcu Petra Pulmana zo strany Súdnej rady len využil na to, aby tento ústavný

orgán v očiach čitateľov dehonestoval a spochybnil jeho legitimitu, pretože v súčasnom zložení nerozhoduje podľa jeho predstáv.

Kam vedie takéto paušálne nálepkovanie určitých skupín ľudí len pre to, že majú odlišný názor na správu vecí verejných, sme mohli naposledy vidieť 15. mája 2024 v Handlovej, kde bol spáchaný atentát na predsedu vlády Slovenskej republiky Roberta Fica. Juraj Cintula, ktorý je z tohto atentátu obvinený, po svojom zadržaní uviedol, že tak urobil (okrem iného) aj pre to, že nesúhlasil s tým, že členovia Súdnej rady, vrátane autora tohto článku, odvolali Jána Mazáka z funkcie predsedu Súdnej rady.

Nezostáva mi nič iné, než veriť, že šéfredaktor Kostolný si dostatočne uvedomuje váhu svojich slov a bude s nimi v budúcnosti nakladať nanajvýš zodpovedne.